

INFORMACIJA
O ZAKLJUČIVANJU UGOVORA O UČEŠĆU
U PROGRAMU MEĐUNARODNOG TESTIRANJA UČENIKA PISA 2029
IZMEĐU ISPITNOG CENTRA CRNE GORE I OECD-A

Program za međunarodno testiranje učenika (PISA), koji sprovodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), predstavlja najsveobuhvatniji program međunarodnog poređenja obrazovnih sistema na svijetu. Od početka testiranja PISA 2000. godine, u programu je učestvovalo više od 100 država i ekonomija. Crna Gora učestvuje na PISA testiranju od 2006. godine.

Rezultati testiranja PISA 2022 pokazuju da učenici i učenice iz Crne Gore postižu značajno niže rezultate iz matematičke, čitalačke i naučne pismenosti u odnosu na prosjek OECD država. Posebno zabrinjava podatak da je samo 40% učenika/ca dostiglo najmanje drugi nivo matematičke pismenosti, dok je taj udio u OECD državama 69%. U poređenju s ciklusom PISA 2018, evidentan je dalji pad uspjeha, što ukazuje na hitnu potrebu za efikasnim i ciljanim obrazovnim politikama te većim ulaganjima u kvalitet učenja.

Dodatno, učenici/e iz socio-ekonomski nepovoljnijih sredina postižu slabije rezultate od svojih vršnjaka, što potvrđuje prisutne nejednakosti i naglašava važnost konkretnih mjera za obezbjeđivanje ravnopravnog pristupa kvalitetnom obrazovanju.

Učešće u programu PISA 2029 omogućava sveobuhvatan uvid u stanje obrazovnog sistema Crne Gore.

PISA obezbjeđuje:

- međunarodne indikatore obrazovnih postignuća i trendova, koji omogućavaju praćenje napretka tokom vremena;
- uvid u najefikasnije obrazovne politike i prakse širom svijeta, koji pomaže donosiocima odluka da unaprijede procese učenja i nastave i poboljšaju efikasnost obrazovnog sistema;
- mogućnosti za učenje zasnovano na dokazima, kroz međunarodna poređenja, analize i razmjenu iskustava u kreiranju obrazovnih politika;
- informacije o raspodjeli i korišćenju resursa u obrazovanju i njihovoj povezanosti sa postignućima i pravičnošću;
- pristup bogatoj bazi podataka i međunarodnim izvještajima, koji pomažu u identifikovanju snaga i slabosti obrazovnog sistema, određivanju prioriteta politika i postavljanju novih ciljeva za unapređenje.

PISA predstavlja jedan od glavnih izvora podataka Ujedinjenih nacija za praćenje napretka ka ostvarenju Cilja održivog razvoja 4 – Kvalitetno obrazovanje, do 2030. godine.

PISA rezultati uvršteni su u Strategiju reforme obrazovanja 2025-2035 kao indikatori ishoda, u okviru Strateškog cilja 1: Obrazovni sistem pruža kvalitetno, dostupno i pravično obrazovanje koje podstiče cjelovit razvoj sve djece i adolescenata i otporan je na izazove i rizike.

Indikatori ishoda imaju rezultate PISA 2022 kao polaznu vrijednost i rezultate PISA 2029 kao ciljnu vrijednost za 2030. godinu:

- Procenat petnaestogodišnjaka koji postižu minimalni nivo čitalačke, naučne i matematičke pismenosti na PISA testiranju;
- Procenat učenika/ca iz najugroženijih 25% socio-ekonomskih kategorija koji ne dostižu minimalni nivo pismenosti;
- Procenat učenika/ca koji iskazuju pozitivan osjećaj pripadnosti školi, prema indikatorima testiranja;

PISA rezultati povezani su sa bazom podataka Informacionog sistema crnogorskog obrazovanja (MEIS). Na osnovu mjerljivih i objektivnih podataka o učenicima, nastavi i školama, nadležne obrazovne institucije planiraju izradu strateških dokumenata i akcionih planova za naredni period.

Zaključivanjem Ugovora o učešću u Programu međunarodnog testiranja učenika PISA 2029 obezbjeđuje se kontinuitet u praćenju kvaliteta obrazovanja u Crnoj Gori, uporedivost sa međunarodnim standardima i pouzdana osnova za kreiranje i unapređivanje obrazovnih politika zasnovanih na dokazima.

Prilog: Ugovor o učešću u Programu međunarodnog testiranja učenika PISA 2029 između Ispitnog centra Crne Gore i OECD-a

UGOVOR O UČEŠĆU U PROGRAMU MEĐUNARODNOG TESTIRANJA UČENIKA (PISA) 2029

IZMEĐU

Ispitnog centra sa sjedištem u ulici Vaka Đurovića b.b., 81000 Podgorica, u CRNOJ GORI, koji predstavlja mr Miloš Trivić, direktor Ispitnog centra,

u daljem tekstu "**Strana učesnica**"

s jedne strane,

I

Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj, sa sjedištem u ulici André-Pascal 2, 75775 Paris Cedex 16, u FRANCUSKOJ, koju predstavljaju gospođa Barbara Arrivo-Eugene, rukovoditeljka Grupe za upravljanje dobrovoljnim priložima, Služba za programsko, budžetsko i finansijsko upravljanje, Izvršni direktorat i gospodin Andreas Schleicher, direktor Direktorata za obrazovanje i vještine,

u daljem tekstu "**Organizacija**" ili "**OECD**",

s druge strane,

U daljem tekstu zajedno nazvane "**Strane**" ili odvojeno "**Strana**".

DOGOVORENO JE SLJEDEĆE:

KLAUZULA 1 PROGRAM ZA MEĐUNARODNO TESTIRANJE UČENIKA (PISA)

1.1. Program za međunarodno testiranje učenika (PISA) je veliko međunarodno komparativno istraživanje koje procjenjuje sposobnosti petnaestogodišnjih učenika u čitanju, matematici, prirodnim na i inovativnoj oblasti usmjerenoj na interdisciplinarnе vještine, te prikuplja podatke o kontekstu učenja.

1.2. Strane zaključuju ovaj ugovor („Ugovor“) radi učešća u ciklusu PISA za 2029. godinu (u daljem tekstu „PISA 2029“).

1.3. Radi podrške sprovođenju testiranja PISA 2029, a u skladu s pravilima OECD-a i ustaljenim praksama, Upravni odbor PISA (u daljem tekstu „PGB“) je pozvao Stranu učesnicu da učestvuje u PGB-u kao učesnik PGB-a, kako je definisano u Rezoluciji Savjeta o obnovi i reviziji PISA testiranja¹. PGB uključuje predstavnike na višem političkom nivou.

KLAUZULA 2. SPROVOĐENJE PISA 2029

2.1. PISA Tehnički standardi

2.1.1 PISA 2029 sprovodi se u skladu sa PISA Tehničkim standardima, koji su uključeni putem reference u ovaj ugovor, uključujući sve naknadne revizije. Ove tehničke standarde odobrava PGB i javno ih objavljuje nakon što PGB skine oznaku tajnosti.

¹ Važeća Rezolucija Savjeta o obnovi i reviziji PISA testiranja [C(2021)88] je dostupna Strani učesnici na sljedećem linku:

<https://oecdgroups.oecd.org/Bodies/ShowBodyView.aspx?BodyID=7164&BodyPID=17471&Lang=en&Book=True>.

- 2.1.2 Ako se Strana učesnica ne pridržava PISA Tehničkih standarda i njihovih naknadnih revizija, to može dovesti do proglašavanja rezultata nevažećim u međunarodnoj primjeni, i shodno tome, njihovim isključenjem iz međunarodnih izvještaja.
- 2.2. Okvir za zaštitu ličnih podataka u programu PISA
- 2.2.1 „Okvir za zaštitu ličnih podataka u programu PISA “osmišljen radi uspostavljanja međusobne odgovornosti svih strana za zaštitu ličnih podataka u kontekstu PISA istraživanja, odobren je i skinut sa stepena tajnosti od strane PGB. „Okvir za zaštitu ličnih podataka u programu PISA “razjašnjava odgovarajuće uloge i odnose OECD-a i zemalja i ekonomija koje učestvuju u PISA istraživanju u odnosu na subjekte podataka, s namjerom da se stvori zajednički dogovor o kontroli podataka.
- 2.2.2 „Okvir za zaštitu ličnih podataka u programu PISA “uključen je u ovaj ugovor upućivanjem na njega, a Strana učesnica i OECD postupaju u skladu s njim, uključujući i sve naknadne revizije koje odobri PGB.
- 2.3. Strana učesnica:
- 2.3.1 Izvršava sve nacionalne zadatke uzorkovanja uz podršku međunarodnih ugovornih partnera; definiše i opisuje nacionalnu ciljnu populaciju svoje države i priprema kompletnu listu uzorkovanih škola i učenika uz pomoć međunarodnih ugovornih partnera.
- 2.3.2 Prevodi sve materijale za testiranje, uključujući test zadatke, upitnike i priručnike, na službeni jezik Strane učesnice, prateći procedure koje su utvrdili međunarodni partneri;
- 2.3.3 Prisustvuje svim sastancima nacionalnih projekt menadžera (NPM), obukama i svim drugim sastancima, vebinarima ili individualnim konsultacijama koje organizuju međunarodni partneri;
- 2.3.4 Priprema i sprovodi prikupljanje podataka za probno testiranje i glavno testiranje u skladu s Tehničkim standardima, Okvirom za zaštitu ličnih podataka u programu PISA i instrukcijama međunarodnih izvođača i OECD-a;
- 2.3.5 Prikuplja materijale za testiranje, kodira odgovore učenika, unosi podatke, provjerava ih, šalje podatke međunarodnim partnerima i pregleda izvještaje o podacima o probnom testiranju i glavnom testiranju; i
- 2.3.6 Pregleda privremene i konačne baze podataka, sprovodi analizu i piše nacionalni izvještaj uz tehničku pomoć OECD-a.
- 2.3.7 Određuje Ispitni centar kao Nacionalni PISA centar, nominuje Nacionalnog projekt menadžera (NPM) i obezbjeđuje da su na raspolaganju odgovarajuća infrastruktura i odgovarajući resursi za sprovođenje testiranja PISA 2029.

Nacionalni projekt menadžer:

Divna Paljević

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Crna Gora

Imejl: divna.paljevic@iccg.edu.me

Strana učesnica pismeno obavještava OECD o svim promjenama u osoblju imenovanom u skladu sa ovim članom.

NPM je odgovoran za sve zadatke u vezi s nacionalnim planiranjem i sprovođenjem PISA testiranja. NPM ima sva prava (da ima svoje mjesto za stolom, da govori i učestvuje u diskusijama) i obaveze (da u potpunosti učestvuje i razmjenjuje informacije) na sastancima nacionalnih projekt menadžera. NPM takođe pristupa svim materijalima za NPM. Poželjno je, radi kontinuiteta, da NPM obavlja tu ulogu tokom trajanja ciklusa PISA 2029.

Međutim, tamo gdje su promjene neizbježne, Strana učesnica odmah pismeno obavještava OECD i preduzima sve neophodne korake kako bi se obezbijedio nesmetan prelaz, uključujući i omogućavanje novom NPM-u da pristupi cijeloj relevantnoj dokumentaciji.

2.4. OECD:

- 2.4.1 Pomaže Strani učesnici u sprovođenju PISA 2029 tokom svih faza dizajniranja, razvoja, implementacije i analize ciklusa PISA 2029;
- 2.4.2 Pomaže Strani učesnici u komunikaciji sa međunarodnim partnerima;
- 2.4.3 Pomaže Strani učesnici u analizi i tumačenju nalaza i njihovom smještanju u kontekst nacionalne politike;
- 2.4.4 Priprema okvir upitnika i okvire za testiranje za glavnu oblast čitanja i inovativnu oblast "Pismenost u oblasti medija i vještačke inteligencije";
- 2.4.5 Integriše rezultate u međunarodne izvještaje i finalizuje tehnički izvještaj;

2.5. OECD bira i nadgleda partnere („Međunarodne partnere“), koji:

- 2.5.1 Podržavaju Stranu učesnicu u razvoju planova uzorkovanja za probno i glavno testiranje. Međunarodni partneri pružaju tehničku podršku Strani učesnici u nacionalnim zadacima uzorkovanja kako bi definisali ciljnu populaciju, izdvojili školski uzorak i obezbijedili težinske koeficijente uzorkovanja koji odražavaju procedure selekcije uzorka. Međunarodni partneri implementiraju standarde uzorkovanja koje je odobrio PGB i pružaju podršku kako bi pomogli Strani učesnici da se pridržava standarda uzorkovanja, uključujući kontrolu kvaliteta i provjeru osiguranja tačnosti. Međunarodni partneri obezbjeđuju sve potrebne materijale za uzorkovanje, kao što su Priručnik za uzorkovanje i kompjuterski softver, te obuku/obuke za korišćenje softvera.
- 2.5.2 Izrađuju instrumente za testiranje, uključujući testove i upitnike. U saradnji sa NPM-ovima i međunarodnim ekspertima, međunarodni partneri kreiraju baze test zadataka iz oblasti čitanja, matematike, prirodnih nauka i pismenosti, medija i vještačke inteligencije, konstruišu instrumente za testiranje u skladu sa specifikacijama testova i sadržajem predstavljenim u okvirima za testiranje, revidiraju instrumente za testiranje sa probnog testiranja za glavno testiranje i pripremaju izvještaj koji mapira test zadatke sa odgovarajućim okvirima za instrumente testiranja. Međunarodni partneri razvijaju upitnike koji ispunjavaju zahtjeve politike PGB-a, kako je navedeno u okviru upitnika, i identifikuju relevantne varijable i razmatraju njihov odnos sa procesima i ishodima učenja, pomažu u procesu izgradnje konsenzusa oko PISA kontekstualnih upitnika i njihovih ciljeva, te finalizuju upitnike.
- 2.5.3 Izrađuju dokumenta za procedure i aktivnosti testiranja. Međunarodni partneri pripremaju priručnike koji pružaju temeljan pregled testiranja PISA 2029 u cjelini, uključujući potrebe za resursima za svaku fazu ciklusa PISA 2029 i detaljan raspored zadataka i aktivnosti za testiranje PISA 2029. Međunarodni partneri takođe sastavljaju prateću dokumentaciju koja detaljno opisuje određene aktivnosti kao što su priprema zadataka, uzorkovanje, prevođenje i upravljanje podacima.
- 2.5.4 Organizuju sastanke NPM-ova i sastanke za obuku. Međunarodni partneri organizuju sastanke i obuke tokom ciklusa PISA 2029 (virtuelne, hibridne ili sastanke uživo). Sastanci obuhvataju pitanja uzorkovanja, procedura testiranja i sprovođenja probnog i glavnog testiranja, prevođenja i verifikacije, obuke kodera, čišćenja podataka i upravljanja podacima.
- 2.5.5 Obezbjeđuju kvalitet prevoda instrumenata za testiranje na službeni jezik Strane učesnice. Međunarodni partneri obezbjeđuju Strani učesnici smjernice za prevođenje i adaptaciju PISA testa, pored izvorne verzije svih instrumenata za testiranje. Međunarodni partneri razvijaju detaljan modul obuke za prevođenje i usklađivanje koji Strana učesnica koristi. Međunarodni

- partneri imenuju iskusnan tim međunarodnih verifikatora koji će sprovesti jezičku kontrolu kvaliteta prevedenih materijala, po potrebi predlažu revizije i pružaju stručne jezičke savjete.
- 2.5.6 Pripremaju izvještaje o procedurama testiranja i obezbjeđivanja kvaliteta za probno i glavno testiranje. Međunarodni partneri angažuju stručnjake za praćenje sprovođenja PISA testiranja u odabranim školama i pružanje povratnih informacija Strani učesnici kako bi se održao visok kvalitet sprovođenja PISA testiranja. Međunarodni partneri pišu izvještaje o superviziji u oblasti sprovođenja testiranja.
- 2.5.7 Izrađuju izvještaj o rezultatima probnog i glavnog testiranja. Nakon probnog i glavnog testiranja, međunarodni partneri sprovode preliminarne analize i provjeravaju vrijednosti težine zadataka, point-biserial indeksa i drugih psihometrijskih koeficijenata za moguće greške pri unosu podataka, prevod ili druge probleme. Međunarodni partneri pišu izvještaj koji sadrži preliminarne statistiku zadataka za sve države, izvještaj o interakcijama zadataka po državama, izvještaj o zadacima koji imaju statistički nepoželjne karakteristike i izvještaj o analizama funkcionisanja zadataka na osnovu pola i jezika. Međunarodni partneri takođe pišu izvještaje o analizi trendova koji povezuju rezultate iz 2029. godine sa rezultatima iz prethodnih ciklusa.
- 2.5.8 Prave očišćene baze podataka od prikupljenih podataka. Međunarodni partneri analiziraju podatke primljene od Strane učesnice i sprovode konačno čišćenje podataka komunikacijom sa Stranom učesnicom. Međunarodni partneri skaliraju test zadatke, konstruišu skale postignuća u oblastima čitanja, matematike, nauke i *pismenosti u oblasti medija i vještačke inteligencije* i prikazuju nivoe znanja. Međunarodni partneri takođe konstruišu skale stavova iz kontekstualnih upitnika.
- 2.5.9 Izrađuju materijal za tehnički izvještaj PISA 2029 i potpuno dokumentovani proizvod sa podacima. Tehnički izvještaj sadrži detaljne opise dizajna testa, razvoja upitnika, dizajna uzorka i težina uzorka, postupka prevođenja, operativnih aktivnosti na terenu, skaliranja test zadataka, kao i podataka iz kontekstualnog upitnika i konstruisanja skale postignuća. Prije zvaničnog objavljivanja podataka, međunarodni partneri omogućavaju Strani učesnici pristup međunarodnoj bazi podataka, ali pod embargom, sve do zvanične objave rezultata.
- 2.6. Nacionalne/međunarodne opcije
- 2.6.1 Strana učesnica može izabrati da učestvuje u opcionim aktivnostima (poznatim kao „Međunarodne opcije“), uz dodatni trošak koji se plaća OECD-u. Međunarodne opcije uključuju sprovođenje:
- i. testiranja finansijske pismenosti
 - ii. upitnika o novim politikama u razvoju
 - iii. upitnika za roditelje
 - iv. upitnika za nastavnike
- Ove međunarodne opcije zavise od i) dovoljnog broja država/ekonomija koje učestvuju u međunarodnoj opciji/opcijama i ii) načinu testiranja koji koristi Strana učesnica. Finansijski aranžmani za učešće u ovim međunarodnim opcijama biće napravljeni odvojeno od ovog ugovora.
- 2.6.2 Strana učesnica može zahtijevati prilagođene opcione aktivnosti koje odgovaraju njenim potrebama (poznate kao „Nacionalne opcije“), uključujući, na primjer, dodatne instrumente i dodatno uzorkovanje. Za sprovođenje nacionalnih opcija, Strana učesnica svoj zahtjev upućuje direktno međunarodnim partnerima. Troškovi i plaćanja u vezi s nacionalnim opcijama utvrđuju se između Strane učesnice i međunarodnih partnera.

KLAUZULA 3. FINANSIJSKA PARTICIPACIJA OECD-U

3.1. Strana učesnica uplaćuje OECD-u iznos od 195 000 EUR (sto devedeset pet hiljada eura) u periodu od 2027. do 2029. godine kako bi pokrila troškove PISA 2029 testiranja. Iznos se sastoji od sljedećeg:

- **Osnovni troškovi** u iznosu od EUR 195 000 (sto devedeset pet hiljada eura)

Ukupan iznos Ispitni centar Crne Gore uplaćuje u tri godišnjie rate, od kojih svaka dospijeva do **1. marta** tekuće godine, u skladu sa sljedećim rasporedom po prijemu odgovarajuće fakture od OECD-a i poslate osobi navedenoj u članu 6.2. putem sljedeće email adrese: milos.trivic@iccg.edu.me.

- EUR 65 000 (šezdeset pet hiljada eura) uplaćuje se do **1. marta 2027.**
- EUR 65 000 (šezdeset pet hiljada eura) uplaćuje se do **1. marta 2028.**
- EUR 65 000 (šezdeset pet hiljada eura) uplaćuje se do **1. marta 2029.**

OECD izdaje fakturu u skladu sa svojim standardnim procedurama fakturisanja i dostavlja fakturu Ispitnom centru u obliku PDF fajlova poslatih putem email-a. OECD nije obavezan da koristi bilo koji elektronski sistem za podnošenje faktura ili izvještaja u skladu sa ovim ugovorom, uključujući ali ne ograničavajući se, na pružanje direktnog unosa putem platforme kojom upravlja Ispitni centar ili u njegovo ime.

3.2. OECD upravlja participacijom u skladu sa svojim Finansijskim propisima i drugim relevantnim pravilima, politikama i procedurama, koje trenutno predviđaju naknadu za administrativne troškove koja je već uključena u ukupan iznos participacije.

3.3. Dalji nastavak upotrebe bilo kojih rezultata nakon završetka tekućeg OECD-ovog Programa rada i budžeta (PWB) uslovljen je njihovim uključivanjem u budući PWB OECD-a.

3.4 Strana učesnica je odgovorna za sve troškove u vezi s nacionalnom implementacijom PISA 2029 programa, uključujući putne troškove NPM-a za prisustvo zakazanim sastancima, kao i troškove za međunarodne opcije u kojima Strana učesnica odluči da učestvuje.

KLAUZULA 4. OBAVEZA POVJERLJIVOSTI I KORIŠĆENJE MATERIJALA SA PISA TESTIRANJA

4.1 Povjerljivost PISA materijala

4.1.1 Materijali za testiranje (npr. test zadaci) i njima slični dokumenti (npr. priručnici za kodiranje) ostaju povjerljivi, osim seta materijala za testiranje koje je objavio OECD u svojim publikacijama. Strana učesnica preduzima sve potrebne regulatorne, administrativne i tehničke mjere kako bi se osiguralo da nijedan od materijala za testiranje PISA ili prateća dokumentacija ne bude distribuirana bilo kojem pojedincu koji nije iz člana 4.1.4 ovog ugovora. Nakon završetka ciklusa PISA 2029, Strana učesnica lično obezbjeđuje da svi materijali za testiranje budu sigurno arhivirani ili uništeni.

4.1.2 Pristup upitnicima i priručnicima može se odobriti za rad naveden u članu 4.2, sproveden u ime Strane učesnice ili u bilo koje druge svrhe, uz prethodno pismeno odobrenje OECD-a.

4.1.3 Baze podataka i izvještaji s oznakom „vrlo povjerljivo“, „ograničena upotreba“, „povjerljivo“ ili „pod embargom“ drže se u tajnosti sve dok ih ne objavi OECD. Strana učesnica je direktno odgovorna za sigurnost podataka i usklađenost sa ovim ugovorom u tom periodu. Osim toga, Strana učesnica direktno obezbjeđuje da svaki pojedinac iz člana 4.1.4 koji radi sa ovim povjerljivim materijalima ili materijalima pod embargom potpiše Izjavu o tajnosti kojom potvrđuje da će se potpisnik pridržavati svih odredbi o tajnosti koje su navedene u ovom Ugovoru. U slučajevima u kojima je potpisnik zaposlen u Strani učesnici, izjave o tajnosti treba dodatno da osiguraju da nepoštovanje svih odredbi o tajnosti navedenih u ovom ugovoru rezultira da potpisnik disciplinski odgovara kod poslodavca.

4.1.4 U skladu sa članom 4.1.3, Strana učesnica može odobriti pojedincima identifikovanim u nastavku pristup svim PISA materijalima (uključujući materijale za testiranje i povezane dokumente, baze podataka i izvještaje) označenim kao „veoma osjetljivo“, „ograničena upotreba“, „povjerljivo“ ili „pod embargom“ programa PISA ili nekim djelovima, u skladu sa odredbama ovog ugovora. Za svakog pojedinca treba navesti puno ime i prezime, instituciju u kojoj je zaposlen i kontakt detalje.

Osoba 1:

Mr Miloš Trivić

Direktor

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Crna Gora

Email adresa: milos.trivic@iccg.edu.me

Osoba 2:

Marina Radović

Rukovoditeljka Odjeljenja za međunarodnu saradnju, istraživanja i testiranja

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Crna Gora

Email adresa: marina.radovic@iccg.edu.me

Osoba 3:

Divna Paljević

Savjetnica za međunarodna istraživanja i testiranja

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Crna Gora

Email adresa: divna.paljevic@iccg.edu.me

Osoba 4:

Milka Stanišić

Koordinatorica za obradu podataka za međunarodna testiranja

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Crna Gora

Email adresa: milka.stanistic@iccg.edu.me

Strana učesnica se slaže da pismeno obavijesti OECD o svim promjenama u osoblju određenom u skladu s ovim članom.

4.2. Dozvoljena upotreba PISA materijala

4.2.1 Strani učesnici se daje neekskluzivno pravo da koristi materijale navedene u članovima 4.1.1 i 4.1.3 isključivo za sprovođenje PISA 2029 u Strani učesnici i za pripremu nacionalnih izvještaja ili dokumenata, pod uslovom da se nikakvi podaci i informacije dobijeni iz ovih materijala ne smiju objavljivati ili dijeliti ni sa kim osim sa onima navedenim u članu 4.1.3 prije nego što OECD objavi prvi međunarodni PISA 2029 izvještaj, osim ako OECD ne dâ prethodnu pisanu saglasnost.

4.2.2 Za bilo koju drugu upotrebu biće potrebno prethodno pisano odobrenje OECD.

- 4.2.3 Bez obzira na članove 4.2.1 i 4.2.2, Strana učesnica može koristiti sopstvenu nacionalnu bazu podataka, kao i druge javno dostupne podatke PISA 2029 za dalju analizu bez pisanog odobrenja OECD-a, pod uslovom da se ne objavljuju podaci iz baza podataka ili izvještaja označenih kao „veoma osjetljivo“, „ograničena upotreba“, „povjerljivo“ ili „pod embargom“ (kako je navedeno u članu 4.1.3).
- 4.3. Navođenje izvora PISA materijala
- 4.3.1 Svi materijali PISA 2029 navedeni u Članu 4.1, kao i sve ostale informacije, ishodi ili rezultati, preliminarni rezultati ili konačni, koji proizilaze iz testiranja PISA 2029 ili se na bilo koji način odnose na njega, kao i sva srodna autorska prava i druga prava intelektualne svojine, jesu i uvijek ostaju isključivo vlasništvo OECD-a.
- 4.3.2 Strana učesnica se obavezuje da navede izvor podataka kao “OECD/PISA” u svim upotrebama informacija i gdje je to primjenljivo, da uključi odgovarajuće obavještenje o autorskim pravima, na sljedeći način: [Naziv publikacije], © [datum], Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Paris.
- 4.3.3 Pored toga, Strana učesnica se obavezuje da pravilno prizna “PISA” i „OECD/PISA” kao zaštitni znak OECD-a, (a) postavljanjem simbola TM nakon prve istaknute upotrebe znaka u bilo kom dokumentu i (b) uključivanjem sljedeće izjave u svaki dokument koji se poziva na znak: PISA i OECD/PISA su zaštitni znakovi kompanije Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).
- 4.4. Povjerljivost Ugovora
- 4.4.1 Ovaj ugovor neće biti javno dostupan bez prethodne pisane saglasnosti ugovornih strana, osim revizorima ugovornih strana. Međutim, ovo ni na koji način ne ograničava pravo bilo koje ugovorne strane da otkrije postojanje, predmet ili iznos doprinosa koji je Strana učesnica pružila OECD-u u skladu sa ovim ugovorom.

KLAUZULA 5. TRAJANJE I RASKID UGOVORA

- 5.1 Ovaj ugovor stupa na snagu danom potpisivanja obiju Strana i ostaje na snazi do završetka svih aktivnosti PISA 2029 opisanih u ovom dokumentu, osim ako nije ranije raskinut u skladu s odredbama ovog ugovora.
- 5.2 OECD zadržava pravo da raskine ovaj ugovor u bilo kom trenutku, zbog nepoštovanja obaveza Strane učesnice ili ako ne budu poslani instrumenti za prevod i verifikaciju i podaci za obradu do navedenog datuma. OECD takođe može raskinuti Ugovor iz bilo kojeg drugog razloga, uz pisano obavještenje 45 dana unaprijed. Strana učesnica ne može tražiti kompenzaciju u slučaju raskida Ugovora od strane OECD-a.
- 5.3 Strana učesnica zadržava pravo da raskine Ugovor 45 dana nakon slanja pisanog obavještenja OECD-u, zbog materijalnog neispunjavanja obaveza OECD-a iz ovog ugovora, ako takvo neispunjavanje OECD ne otkloni u razumnom roku nakon sprovedenih konsultacija između ugovornih strana.
- 5.4 U slučaju da Strana učesnica raskine Ugovor, Strana učesnica će pokriti sve troškove OECD-a nastale ili napravljene za PISA 2029 do dana stupanja na snagu raskida Ugovora, kao i sve troškove nastale i napravljene nakon toga od strane OECD-a zbog prisiljenosti da prekine svoje obaveze, koje ne prelaze ukupan iznos kontribucije navedene u Klauzuli 3 ovog Ugovora.

KLAUZULA 6. OSOBE ODGOVORNE ZA UPRAVLJANJE OVIM UGOVOROM

- 6.1 Osoba odgovorna za realizaciju Ugovora u OECD-u je projektni menadžer za program PISA 2029 iz Odsjeka za program međunarodnog testiranja učenika, rano djetinjstvo i škole, Direktorata za obrazovanje i vještine u OECD-u, koji je trenutno:

G. Tue Halgreen

Ul. André-Pascal 2, 75775 Paris Cedex 16, Francuska

Email adresa: Tue.Halgreen@oecd.org

6.2 Odgovoran za realizaciju Ugovora u Strani učesnici je direktor Ispitnog centra Crne Gore:

Mr Miloš Trivić

Ispitni centar

Ul. Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro

Email adresa: milos.trivic@iccg.edu.me

KLAUZULA 7. RJEŠAVANJE SPOROVA – PRIVILEGIJE I IMUNITETI

7.1 Svaki spor ili zahtjev koji proizlazi iz ovog ugovora ili se odnosi na njega, ili njegovo kršenje, raskid ili nevalidnost koji se ne mogu riješiti sporazumno, rješava se arbitražom u skladu s PCA Pravilima za arbitražu 2012 (PCA Arbitration Rules 2012). Arbitar će biti jedan. Jezik koji se koristi u arbitražnom postupku je engleski. Mjesto arbitraže biće Pariz (Francuska). Strane se izričito odriču svog prava da traže poništenje ili stavljanje van snage bilo koje presude arbitražnog suda, ili, ako to opovrgavanje nije pravno moguće, Strane su izričito saglasne da, ako se odluka koju je donio arbitražni sud poništi, odlučivanje o postupku poništenja ne može se zasnivati na meritornom odlučivanju slučaja. Stoga će spor biti riješen novim arbitražnim postupkom u skladu s ovom klauzulom.

7.2 Ništa u ovom ugovoru se ne tumači kao odricanje od privilegija i imuniteta koje OECD uživa kao međunarodna organizacija.

KLAUZULA 8. TRAJANJE OBAVEZA NAKON ISTEKA UGOVORA

Obaveze Strane učesnice, uključujući, ali ne ograničavajući se na one iz ovog ugovora iz Klauzule 4, nastavljaju da važe nakon isteka ili prestanka ovog ugovora bez ikakvog vremenskog ograničenja, osim povjerljivosti bilo kog materijala koji je javno objavio OECD, kao što je konačna međunarodna baza podataka. Međutim, ovo ne daje Strani učesnici nikakvo pravo nad tim materijalima.

KLAUZULA 9. AMANDMANI

Sve izmjene ovog ugovora sačinjene su u pisanoj formi i potpisane od obiju Strana.

Ugovor je sačinjen na engleskom i crnogorskom jeziku i propisno je potpisan od strane ovlašćenih predstavnika svake Strane. Jedina autentična verzija je na engleskom jeziku. U slučaju nepodudarnosti između ova dva teksta, engleska verzija je mjerodavna.

OECD potpisnik 1

.....

Andreas Schleicher
Direktor
Direktorat za obrazovanje i vještine, OECD

OECD potpisnik 2

.....

Barbara Arrivo-Eugene
Rukovoditeljka Grupe za upravljanje
dobrovoljnim doprinosima
Služba za programe, budžet i finansijsko
upravljanje
Izvršni direktorat

U ime OECD-a

.....

Mr Miloš Trivić
Direktor
Ispitni centar Crne Gore

U ime Strane učesnice

**AGREEMENT FOR PARTICIPATION
PROGRAMME FOR INTERNATIONAL STUDENT ASSESSMENT (PISA) 2029**

BETWEEN

The **Organisation for Economic Co-operation and Development**,
Whose Headquarters are situated at 2, rue André-Pascal, 75775 Paris Cedex 16,
FRANCE, represented by Ms. Barbara Arrivo-Eugene, Head of Voluntary Contributions
Management Group, Programme, Budget and Financial Management Service,
Executive Directorate and Mr. Andreas Schleicher, Director, Directorate for Education
and Skills,

Hereinafter referred to as the “**Organisation**” or the “**OECD**,”

on the one hand,

AND

Examination Centre (Ispitni centar), situated at Vaka Djurovica bb, 81 000 Podgorica,
MONTENEGRO, represented by MSc Miloš Trivić, Director of the Examination Centre,

Hereinafter referred to as the “**Participating Entity**”

on the other hand,

Hereinafter jointly referred to as the “**Parties**” or separately as a “**Party**”

IT HAS BEEN AGREED AS FOLLOWS:

CLAUSE 1. THE PROGRAMME FOR INTERNATIONAL STUDENT ASSESSMENT (PISA)

1.1. The Programme for International Student Assessment (PISA) is a large-scale international comparative study that assesses the abilities of 15-year-old students in reading, mathematics, science and an innovative domain that targets interdisciplinary skills and collects data on the context of learning.

1.2. The Parties enter into this agreement (the “Agreement”) for participation in the 2029 cycle of PISA (hereinafter “PISA 2029”).

1.3. To support the implementation of PISA 2029, and in line with OECD rules and established practices, the Participating Entity’s country/economy has been invited by the PISA Governing Board (hereinafter the “PGB”) to participate in the PGB as a *PGB participant*, as defined in the Resolution of the Council Renewing and Revising PISA¹. The PGB includes representatives at the senior policy level.

CLAUSE 2. IMPLEMENTATION OF PISA 2029

2.1. PISA Technical Standards

2.1.1 PISA 2029 will be implemented in accordance with the PISA Technical Standards, which are incorporated by reference into this Agreement, including any subsequent revisions thereto. These Technical Standards are approved by the PGB and made publicly available once declassified by the PGB.

2.1.2 Failure by the Participating Entity to comply with the PISA Technical Standards, or any subsequent revisions thereto, may result in invalidity of the results for international purposes and, therefore, non-inclusion in the international reports.

¹ The current Resolution of the Council Renewing and Revising PISA [C(2021)88] is made available to the Participating Entity at the following link:

<https://oecdgroups.oecd.org/Bodies/ShowBodyView.aspx?BodyID=7164&BodyPID=17471&Lang=en&Book=True>.

2.2. Framework for Personal Data Protection in PISA

- 2.2.1 A “Framework for Personal Data Protection in PISA” designed to establish mutual accountability among all parties for protecting personal data in the context of the PISA survey has been approved and declassified by the PGB. The “Framework for Personal Data Protection in PISA” clarifies the respective roles and relationships of the OECD and of countries and economies participating in the PISA survey vis-à-vis the data subjects, with the intention of constituting a joint controllership arrangement.
- 2.2.2 The “Framework for Personal Data Protection in PISA” is incorporated by reference into this Agreement, and the Participating Entity and the OECD will comply with it, including any subsequent revisions thereto approved by the PGB.

2.3. The Participating Entity will:

- 2.3.1 Complete all national² sampling tasks, supported by the International Contractors; define and describe their country/economy’s national target population and prepare a complete list of sample schools and student samples with the help of the International Contractors.
- 2.3.2 Translate all assessment materials including test items, questionnaires and manuals into the primary language(s) of the Participating Entity’s country/economy, following the procedures set out by the International Contractors;
- 2.3.3 Attend all NPM meetings, training meetings, and any other meetings, webinars or individual consultations organised by the International Contractors;
- 2.3.4 Prepare for and conduct the data collections for the Field Trial and the Main Survey in accordance with the Technical Standards, the Framework for Personal Data Protection in PISA and input from International Contractors and the OECD;
- 2.3.5 Collect the assessment materials, code students’ responses, enter data, verify them, send the data to the International Contractors, and review the data reports on the Field Trial and Main Survey; and
- 2.3.6 Review the interim and final databases, conduct analysis and produce a national report with the technical assistance of the OECD.
- 2.3.7 Establish and/or maintain the PISA National Centre, nominate a National Project Manager (NPM) and ensure that an appropriate infrastructure and appropriate resources are in place to implement PISA 2029.

The NPM will be:

Divna Paljević

Examination Centre

Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro

E-mail: divna.paljevic@iccg.edu.me

The Participating Entity will inform the OECD in writing of any changes in personnel designated under this Article.

The NPM is responsible for all tasks related to the national planning and implementation of PISA. The NPM has full rights (to have a seat at the table, take the floor and take part in the discussions) and obligations (to fully participate and exchange information) at the NPM meetings. The NPM will also be able to access all materials for NPMs. It is desirable, for the purpose of continuity, that the NPM serves in the role for the duration of PISA 2029.

Where changes are inevitable, however, the Participating Entity will inform the OECD in writing immediately and take all necessary steps to ensure a smooth transition, including making all relevant documentation accessible to the new NPM.

2.4. The OECD will:

² “National” or “national” when used in this Agreement, will be understood to relate to either a country or an economy, as applicable.

- 2.4.1 Assist the Participating Entity with the implementation of PISA 2029 during all stages of the design, development, implementation and analysis of PISA 2029;
 - 2.4.2 Assist the Participating Entity with communication with the International Contractors;
 - 2.4.3 Assist the Participating Entity with the analysis and interpretation of the findings and with situating them in the national policy context;
 - 2.4.4 Prepare the questionnaire framework and the assessment frameworks for the focal domain of reading and the innovative domain “Media & AI Literacy”;
 - 2.4.5 Integrate the results into the international reports and finalise the technical report;
- 2.5. The OECD will select and oversee contractors (“**International Contractors**”), who will:
- 2.5.1 Support the Participating Entity in developing the sampling plans for the Field Trial and the Main Survey. The International Contractors will provide technical support to the Participating Entity in their national sampling tasks to define the target population, draw the school sample, and provide sampling weights that reflect the sample selection procedure used. The International Contractors will implement sampling standards as approved by the PGB and will provide support to help the Participating Entity to comply with sampling standards, including quality control and assurance checks. The International Contractors will provide all necessary materials for sampling such as the Sampling Manual and computer software as well as training session(s) for the use of the software.
 - 2.5.2 Produce the assessment instruments including test items and questionnaires. Collaborating with the NPMs and international experts, the International Contractors will create item pools in the domains of reading, mathematics, science and “Media & AI literacy”, construct assessment instruments according to the test specifications and content presented in the assessment frameworks, revise the Field Trial assessment instruments for the Main Survey, finalise the instruments for the Main Survey and produce the report mapping test items to the respective frameworks for the assessment instruments. The International Contractors will develop questionnaires meeting the PGB’s policy concerns as outlined in the questionnaire framework, and identify relevant variables and discuss their relationship to learning processes and outcomes, assist in the process of building consensus around the PISA context questionnaires and their goals, and finalise the questionnaires.
 - 2.5.3 Produce documents for survey procedures and operations. The International Contractors will prepare manuals that provide a thorough overview of PISA 2029 as a whole, including resource requirements for each phase of PISA 2029, and a detailed schedule of tasks and activities for PISA 2029. The International Contractors will also produce supporting documentation that describes particular activities such as item preparation, sampling, translation and data management in detail.
 - 2.5.4 Organise NPM meetings and training meetings. The International Contractors will organise meetings and trainings during the PISA 2029 cycle (virtual, hybrid or in-person meetings). The meetings will cover the issues of sampling, survey procedures and operations for the Field Trial and the Main Survey, translation and verification, coder training, data cleaning and data management.
 - 2.5.5 Ensure the quality of the translation of the assessment instruments into primary language(s) of the Participating Entity’s country/economy. The International Contractors will provide the Participating Entity with the PISA translation and adaptation guidelines in addition to the source version of all assessment instruments. The International Contractors will develop a detailed translation and reconciling training module for the Participating Entity to use. The International Contractors will appoint an experienced team of international verifiers to conduct the linguistic quality control of translated materials, suggest revisions as needed and provide expert linguistic advice.
 - 2.5.6 Produce the reports on survey procedures and quality assurance procedures for the Field Trial and the Main Survey. The International Contractors will hire experts to monitor the administration of the PISA test in selected schools and provide feedback to the Participating Entity in order to maintain a high quality of PISA implementation. The International Contractors will produce monitoring reports in the areas of test administration.

- 2.5.7 Produce the reports on the results from the Field Trial and the Main Survey. Following the Field Trial and the Main Survey, the International Contractors will carry out preliminary analyses and check the values of item difficulty, point-biserial indices and other psychometric coefficients for possible data entry errors, translation or other problems. The International Contractors will produce a report containing preliminary item statistics for all countries, a report on item-by-country/economy interactions, a report on items that have statistically undesirable characteristics and a report on analyses for gender and language based differential item functioning. The International Contractors will also produce the reports on trend analysis linking the 2029 results with results from the previous cycles.
- 2.5.8 Produce the cleaned databases for data collected. The International Contractors will examine the data received from the Participating Entity and conduct a final data cleaning by communicating with the Participating Entity. The International Contractors will scale the test items, construct achievement scales in the domains of reading, mathematics, science and "Media & AI literacy", and produce proficiency levels. The International Contractors will also construct attitude scales from the context questionnaires.
- 2.5.9 Produce material for the PISA 2029 technical report and a fully documented data product. The technical report will include detailed descriptions for test design, questionnaire development, sample design and sample weights, translation procedure, field operations, scaling of test items as well as context questionnaire data, and proficiency scale construction. The International Contractors will make the international database available for the Participating Entity under embargo before the official data release.
- 2.6. National/international options
- 2.6.1 The Participating Entity may choose to participate in optional activities (known as "International Options"), at an additional cost to be paid to the OECD. The International Options include the implementation of:
- i. a financial literacy assessment
 - ii. an emerging policy questionnaire
 - iii. a parent questionnaire
 - iv. a teacher questionnaire
- These International Options will take place subject to i) a sufficient number of countries/economies participating in the International Option(s) and ii) the mode of assessment employed by the Participating Entity. Financial arrangements for participation in these International Options will be made separately from this Agreement.
- 2.6.2 The Participating Entity may request tailored optional activities to suit its needs (known as "National Options") including, for example, additional instruments and additional sampling. For the implementation of the National Options, the Participating Entity will address its request directly to the International Contractors. The costs and payment(s) regarding the National Options are managed between the Participating Entity and the International Contractors.

CLAUSE 3. FINANCIAL CONTRIBUTION TO THE OECD

3.1. The Participating Entity will contribute to the OECD the amount of EUR 195 000 (one hundred and ninety-five thousand euros) in the period 2027-2029 to support the costs related to PISA 2029. The amount is comprised of the following:

- **A baseline cost** of EUR 195 000 (one hundred and ninety-five thousand euros)

The total amount will be paid by The Examination Centre of Montenegro in three annual instalments, each due by **1 March** of the respective year, in accordance with the following schedule upon receipt of the corresponding invoice(s) from the OECD and sent to the individual listed in Article 6.2 with the following email address on copy: **milos.trivic@iccg.edu.me**

- EUR 65 000 (sixty-five thousand euros) to be paid by **1 March 2027**
- EUR 65 000 (sixty-five thousand euros) to be paid by **1 March 2028**

- EUR 65 000 (sixty-five thousand euros) to be paid by **1 March 2029**

The OECD will issue the invoice(s) in accordance with its standard invoicing procedures and submit the invoice(s) to the Examination Centre in the form of PDF file(s) sent via email. The OECD shall not be required to use any electronic system for submitting invoices or reports under this Agreement, including, but not limited to, by providing direct input through a platform operated by or on behalf of the Examination Centre.

3.2. The OECD will administer the contribution in accordance with its Financial Regulations and other relevant OECD rules, policies and procedures, which currently provide for an administrative cost recovery charge already included in the total contribution amount.

3.3. The continuation of any outputs beyond the current OECD Programme of Work and Budget (“PWB”) is subject to the inclusion of such outputs in the OECD’s future PWB.

3.4. The Participating Entity will be responsible for all costs related to the national implementation of PISA 2029, including travel expenses for the NPM to attend scheduled meetings as well as costs for International Options and National Options that the Participating Entity decides to participate in.

CLAUSE 4. CONFIDENTIALITY UNDERTAKING AND USE OF MATERIALS FROM PISA

4.1. Confidentiality of PISA materials

4.1.1 Assessment materials (e.g., test items) and their related documents (e.g., coding guides) will remain confidential, except for the set of assessment materials released by the OECD in its publications. The Participating Entity will take all necessary measures to ensure that the assessment materials of PISA 2029 or documentation accompanying them are shared only with the individual(s) identified in Article 4.1.4. Upon completion of the PISA 2029 cycle, the Participating Entity will either securely store or destroy all assessment materials.

4.1.2 Access to questionnaires and manuals may be granted for work specified in Article 4.2, conducted on behalf of the Participating Entity or any other purposes for which the Participating Entity is involved, upon prior written approval of the OECD.

4.1.3 Databases and reports labelled “highly sensitive”, “restricted use”, “confidential” or “under embargo” will be kept confidential until their release by the OECD. The Participating Entity will be directly liable for the security of the data and compliance with this Agreement during that period. Furthermore, the Participating Entity will ensure that any individual identified in Article 4.1.4 who is working with these embargoed or confidential materials has signed a confidentiality statement certifying that the signatory will abide by all confidentiality provisions stated in this Agreement. In cases where the signatory is an employee of the Participating Entity, the confidentiality statement should further provide that failure to abide by all confidentiality provisions stated in this Agreement will render the signatory subject to disciplinary action by the employer.

4.1.4 Pursuant to Article 4.1.3, the Participating Entity may grant the individuals identified below access to all PISA materials (including assessment materials and related documents, databases and reports) labelled “highly sensitive”, “restricted use”, “confidential” or “under embargo” from PISA or parts of it, subject to the provisions of this Agreement. Each individual is to be identified with the full name, affiliation and contact details.

Individual 1:

MSc Miloš Trivić

Director

Examination Centre

Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro

E-mail: milos.trivic@iccg.edu.me

Individual 2:

Marina Radović

Head of the Department for International Cooperation, Research, and Assessment

Examination Centre
Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro
E-mail: marina.radovic@iccg.edu.me

Individual 3:

Divna Paljević

Advisor for International Assessments
Examination Centre
Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro
E-mail: divna.paljevic@iccg.edu.me

Individual 4:

Milka Stanišić

Data Processing Coordinator for International Assessments
Examination Centre
Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro
E-mail: milka.stanasic@iccg.edu.me

The Participating Entity agrees to inform the OECD in writing of any changes in personnel designated under this Article.

4.2. Permitted use of PISA materials

4.2.1 The Participating Entity is granted a non-exclusive right to use the materials listed in Articles 4.1.1 and 4.1.3 solely for implementing PISA 2029 in the participating country/economy, and for preparing national reports or documents, with the condition that no data and information derived from these materials may be published or shared with anyone other than those named in Article 4.1.3 before the OECD publishes the first international PISA 2029 report, unless the OECD gives prior written consent.

4.2.2 Any other use will require the prior written approval from the OECD.

4.2.3 Notwithstanding Articles 4.2.1 and 4.2.2 above, the Participating Entity may use its own national database as well as other publicly available PISA 2029 data for further analysis without written approval from the OECD, provided that no data from databases or reports labelled “highly sensitive”, “restricted use”, “confidential” or “under embargo” (as referred to under Article 4.1.3) is published.

4.3. Acknowledgement of PISA materials

4.3.1 All materials from PISA 2029 listed under Article 4.1, as well as all other information, outputs or results, intermediate or final, arising from or relating in any manner to PISA 2029, as well as any related copyright and other intellectual property rights, are and will at all times remain the sole property of the OECD.

4.3.2 The Participating Entity undertakes to state the source of the data as “OECD/PISA” in all uses of the information, and, where applicable, to include a proper copyright notice, as follows: [NAME of PUBLICATION], © [DATE], Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Paris.

4.3.3 Moreover, the Participating Entity undertakes to properly acknowledge “PISA” and “OECD/PISA” as trademarks of the OECD, by (a) placing a ™ symbol following the first prominent use of the mark in any document and (b) including the following statement in every document which makes reference to the mark(s): PISA and OECD/PISA are trademarks of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

4.4. Confidentiality of the Agreement

- 4.4.1 This Agreement will not be made publicly available without the prior written agreement of the Parties, except to the Parties' respective auditors. This does not, however, limit in any way the right of either Party to disclose the existence, subject matter or amount of the contribution provided by the Participating Entity to the OECD under this Agreement.

CLAUSE 5. DURATION AND TERMINATION OF THIS AGREEMENT

5.1. This Agreement enters into force on the date it is signed by both Parties and will remain valid until all PISA 2029 activities described in this Agreement are completed, unless terminated earlier as set out in this Agreement.

5.2. The OECD may terminate this Agreement at any time with immediate effect if the Participating Entity does not meet its obligations or fails to deliver instruments for translation verification or data for processing by the specified dates. The OECD may also terminate this Agreement for any other reason, with 45 days' written notice. The Participating Entity is not entitled to any compensation in the event of termination of this Agreement by the OECD.

5.3. The Participating Entity may terminate this Agreement with 45 days' written notice in the event of a material breach of the OECD's obligations under this Agreement, if the issue is not resolved within a reasonable time following consultations between the Parties.

5.4. In the event of termination of this Agreement, the Participating Entity will nevertheless cover any expenses incurred or irrevocably committed in good faith by the OECD for PISA 2029 up to the effective date of termination, as well as any expenses incurred or committed thereafter by the OECD as a result of having to terminate its commitments, not exceeding the total amount of the contribution indicated in CLAUSE 3 above.

CLAUSE 6. PERSONS RESPONSIBLE FOR MANAGING THIS AGREEMENT

6.1. The person responsible for managing this Agreement at the OECD will be the Project Manager for PISA 2029 of International Student Assessment, Early Childhood and Schools Division, Directorate for Education and Skills at the OECD, who is currently:

Mr. Tue Halgreen
2, rue André-Pascal, 75775 Paris Cedex 16, France
E-mail: Tue.Halgreen@oecd.org

6.2. Responsible for managing this Agreement for the Participating Entity will be:

Mr. Miloš Trivić
Examination Centre
Vaka Đurovića b. b., 81000 Podgorica, Montenegro
Email: milos.trivic@iccg.edu.me

CLAUSE 7. DISPUTE RESOLUTION - PRIVILEGES AND IMMUNITIES

7.1. Any dispute, controversy or claim arising out of or relating to this Agreement, or the breach, termination or invalidity thereof which cannot be settled amicably, will be settled by arbitration in accordance with the PCA Arbitration Rules 2012. The number of arbitrators will be one. The language to be used in the arbitral proceedings will be English. The place of arbitration will be Paris (France). The Parties expressly renounce their right to seek the annulment or setting-aside of any award rendered by the arbitral tribunal, or if this renunciation is not legally possible, the Parties expressly agree that if an award rendered by the arbitral tribunal is annulled, the jurisdiction ruling on the annulment proceedings cannot rule on the merits of the case. The dispute will therefore be settled by new arbitral proceedings in accordance with this clause.

7.2. Nothing in this Agreement will be construed as a waiver of the privileges and immunities that the OECD enjoys as an international organisation.

CLAUSE 8. SURVIVAL

The Participating Entity's obligations, including but not limited to under CLAUSE 4 of this Agreement, will continue after the expiry or termination of this Agreement without any time limit except for the confidentiality of any materials that have been publicly released by the OECD, such as the final international database. However, this does not grant the Participating Entity any right over these materials.

CLAUSE 9. AMENDMENTS

Any amendments to this Agreement will be made in writing and signed by both Parties.

This Agreement is made in the English language and in Montenegrin language and duly signed by the authorised representatives of each Party. The only authentic version will be the English one. In case of discrepancy between the two texts, the English version will prevail.

OECD Signatory 1

.....

Andreas Schleicher
Director
Directorate for Education and Skills, OECD

OECD Signatory 2

.....

Ms. Barbara Arrivo-Eugene
Head of Voluntary Contributions Management
Group
Programme, Budget and Financial
Management Service
Executive Directorate

.....

MSc Miloš Trivić
Director
Examination Centre of Montenegro

On behalf of the OECD

On behalf of the Participating Entity